

Aralık E-Bülten

**ÇOCUKLAR NEDEN DERS
ÇALIŞMAZ? (ARALIK)**

ÇOCUKLAR NEDEN DERS ÇALIŞMAZ?(ARALIK)

Anne- babaların çocuklarıyla, öğretmenlerin ise öğrencileriyle yaşadığı en büyük sorunlardan birisi ders çalışma sorunudur. Kimi, çocuğun hiç ders çalışmadığından, kimi eksik çalıştığından, kimi yetersiz çalıştığından rahatsızdır. Bu problem yalnızca eğitim hayatının ilk yıllarında değil, ilkokul döneminden üniversite dönemine kadar devam edebilen bir problemdir. Çok sık rastlanan bu problem, aileleri ve öğretmenleri nasıl bir yol izleyebilecekleri konusunda kararsız bırakabiliyor.

Sorun olarak gördüğümüz bu durumun böylesine yaygın durumda olması, pek çok şeyi sorgulamamızı gerektiriyor. Çocuktan ders çalışmasını beklerken neyi neden yaptığımızı çok iyi bilmemiz gerekiyor.

Peki ders çalışmamak gerçekten bir sorun mudur? Ders çalışmama durumunun bir sorun olarak görülebilmesi için birkaç kriter gerekmektedir. Eğer çocuk ders çalışması gerektiğinin bilincinde değilse, burada bir problem olduğu söylenebilir. Yine çocuk, öğretmenin verdiği ödevleri sürekli olarak unutuyorsa, eksik yapıyorsa ya da hiç yapmıyorsa burada da bir sorun olduğu söylenebilir. Ve bu ders yapmama durumu, çocuğun akademik başarısını etkiliyorsa, ders çalışmamanın bir sorun olduğu söylenebilir.

Peki Çocuğum Neden Ders Çalışmıyor Olabilir?

Anne-Babanın Ders Çalışma ile İlgili Tavrı: Anne-babalar kendi öncelik ve isteklerine göre çocuklarından çeşitli beklentiler oluştururlar. Birçok anne-babanın beklentisi çocuğunun ders çalışmasıdır. Çocuğu beklediği düzeyde ders çalışmayan anne-babalar, kimi zaman üzölmekte, kimi zaman kaygılanmakta, kimi zaman ise öfkelenebilmekte ve bağırabilmektedirler. Bu süreci akıl odaklı değil de, duygu odaklı sürdüren anne ve babalar, durumu içinden çıkılmaz bir hale getirebilmektedirler.

Çalışma Alışkanlıkları ile İlgili Geçmiş Yaşantılar: Çocukların geçmişten gelen alışkanlıkları da ders çalışma üzerindeki bir başka etkidir. Çalışma alışkanlığı, özellikle küçük yaşlarda, kısa süreli ama düzenli bir çalışma şekli ile kazandırılır. Çalışma alışkanlığı küçük yaşlarda kazandırılmamış ise, yaşamın sonraki yıllarında bu düzeni oturtmak oldukça zordur. Bu sebeple, özellikle birinci sınıftan itibaren çalışma alışkanlığının kazandırılması oldukça önemlidir.

Hormonal Düzen ve Tercihler: Beyin, haz odaklı bir organdır. Dopamin denilen kimyasal, beyni haz aramaya yöneltir. Bu nedenle denilebilir ki, beynimiz sorumluluk yerine hazzla öncelik veren bir organdır. Hatta sorumluluk olarak görülen aktiviteleri bile sonucunda haz almak için tamamlar. Hazzı erteleyen ve kontrol altına alan bölge ise alın bölgesidir ve alın bölgesi, en geç gelişen bölgedir. Ders çalışmak ise sıkıncı bir aktivitedir. Bu sebeple çocuk, ders çalışmak yerine arkadaşlarıyla gezmeyi, eğlenmeyi ve oyun oynamayı tercih edebilir.

Velilere Öneriler

Ders çalışma alışkanlığını kazandırmak için, sorumluluk almayı yaşamın ilk yıllarından itibaren çocuğa kazandırmaya çalışmak oldukça önemlidir. Ebeveynlerin yaşamın ilk yıllarından itibaren yaptıkları en büyük yanlış, çocuğa sorumluluk vermemektir. Kendi sorumlulukları öğrenemeyen ve bilmeyen çocuk, yaşamın sonraki yıllarında öğrencilik hayatının sorumluluklarını yerine getiremez ve ders çalışmanın kendi sorumluluğunda olduğunu bilemez. Çocuğun ders çalışmanın kendi sorumluluğunda olduğu bilebilmesi ve özdenetime sahip olabilmesi açısından, yaşamın ilk yıllarındaki veli davranışları hayati önem taşımaktadır.

Hedef belirlemeden ders çalışma alışkanlığı zamanlamak mümkün değildir. Kimse karşılığı olmayan bir iş için performans sergilemek istemez. Ders çalışma alışkanlığına sahip olmak için “Neden ders çalışmalıyım?” sorusuna verilebilecek net bir yanıt olmalıdır. Bu cevabın işlevsel olabilmesi için ise, bizim bir amaca ve ulaşılabilir bir hedefe ihtiyacımız vardır. Uzun süreli hedeflere ulaşmak daha zor olduğundan, bu yolda çocuğun motivasyonu düşebilir. Bu sebeple, uzun hedeflerdense kısa süreli hedefler ile motivasyonu canlı tutmak gerekir.

Ders çalışmak için çocuğunuzu motive etmek yerine motive olmasını sağlamak oldukça önemlidir. Çoğu zaman ebeveynler olarak “Sen yaparsın, ben saan güveniyorum” diyerek çocuklarımızın motivasyon koçları oluruz. Oysa motivasyon kişinin kendisi tarafından sağlandığında, dışarıdan gelen motivasyona göre çok daha etkili ve uzun soluklu olmaktadır. Ancak doğru bir motivasyona sahip olsak bile, zaman zaman hayat içerisinde motivasyonumuzu düşürecek durumlar ile karşı karşıya kalabiliriz. Burada, çocuğun bu motivasyon kırıcılarla baş edebilecek içsel motivasyona sahip olabilmesi gerekir. Bu içsel motivasyonlar, çocuğun kendine hedefini hatırlatabileceği resimler ya da motivasyon yazıları olabilir.

Öğrenme her bireyde farklı yollarla gerçekleşir. Dunn&Dunn Öğrenme modeline göre öğrenmeyi kolaylaştıran 3 öğrenme stili vardır. Bunlar; görsel-uzamsal öğrenme stili, işitsel-duyusal öğrenme stili ve dokunsal-kinestetik öğrenme stilidir. Bir çocuğun kalıcı ve doğru şekilde öğrenebilmesi için öğrenme ortamının, öğretmenin ve öğrenilecek içeriğin öğrenme stiline uygun düzenlenebilmesi gerekmektedir. Yine çocuğun başarılı olabilmesi için **ders çalışma** tekniğinin de öğrenme stili ile uyumlu olması gerekmektedir. Aksi halde dikkatini toparlayamama, çabuk sıkılma, öğrendiğini hatırlamada güçlük ve öğrendikleri arasında bağ kuramama, günlük hayata adapte edememe gibi olumsuz etkileri olabilmektedir. Bu da hem çalışma alışkanlığının kazanılmasını zorlaştırmakta hem de çalışma sürelerinin verimsiz geçmesine neden olmaktadır.

Ne kadar hedef belirlemiş ya da motive olmuş olursak olalım, plansız olduğumuz sürece verim olma olasılığımız azalacaktır. Öğrencilerin günlük, haftalık hatta aylık planlar çıkararak ders çalışmaları, ders çalışmada sürelerinden alacakları verimi artıracaktır. Ders çalışma alışkanlığı edinmek için çalışma planı hazırlamakta zorlanan çocuklar online uygulamalar edinebilir ya da okul psikolojik danışmanından yardım isteyebilirler.

Dinlenmek ve eğlenmek için mutlaka zaman ayrılmalıdır. Ara vermeden ders çalışılabilir fakat verimli ders çalışmak mümkün değildir. Çalışma alanında uzun saatler boyunca oturmak, oturuş süresi boyunca verimli şekilde ders çalışılabileceği anlamına gelmemektedir. Çocuklarınızın çalışma sürelerine 25-30 dakikada bir 5 dakikalık molalar eklemelerine ve bu süreyi çalışma alanlarının dışında değerlendirmelerine müsaade etmelisiniz. 4-6 kez 5 dakikalık molaların ardından mutlaka 25-30 dakikalık bir mola vermeleri de çalışma verimleri için gereklidir. Pomodoro tekniği adı verilen bu tekniği ders çalışırken kullanabilirsiniz.

Çocuklar söylediklerimizden çok yaptıklarımızla ilgilenirler. Onlar için ebeveynlerinin çalışma stilleri, zamanı nasıl yönettikleri, problemleri nasıl yönettikleri örnek alacakları yaşam becerileridir. Söyledikleriniz ile yaptıklarınızın örtüşmüyor olması çocuğunuzun da düzenli ve verimli ders çalışmasını engelliyor olacaktır. İyi bir rol model olabilmek için siz de çocuğunuz ile birlikte hayatınızı yeniden düzenlemelisiniz.

